

Onderwerp:	RES Uitvoeringsprogramma NHZ en stand van zaken RES Diemen
Datum:	15 februari 2022
Portefeuillehouder:	M. Sikkes-van den Berg
Team:	Ruimtelijk Beleid
Steller:	M. Schmid +31 203144719 Markus.Schmid@diemen.nl

Wat is de voorgeschiedenis en de concrete aanleiding van de informatie?

Vanaf 2019 wordt er al gewerkt aan de Regionale Energiestrategie (RES) Noord-Holland Zuid (NHZ). Aanvankelijk voerde het regionale programmabureau, aangestuurd vanuit de provincie, de regie. Maar in het najaar van 2020 werd het een zaak van de gemeente om de zoekgebieden voor wind- en zonne-energie samen met haar inwoners, bedrijven, organisaties en andere betrokkenen verder te concretiseren. Dit maakte veel los. Het idee dat er misschien windturbines en zonnevelden konden komen in Diemen leidde tot een fel maatschappelijk debat. Op 17 juni 2021 werd de RES 1.0 vastgesteld. De gemeenteraad zette hiermee het licht op groen om door te gaan met de zoektocht. Hierbij werd duidelijk gesteld dat de uitkomst ook altijd nog 'nee' kon worden. Na het raadsbesluit van juni 2020 startten we onmiddellijk met het verder afpellen van de mogelijkheden voor grootschalige opwek van duurzame elektriciteit in Diemen. In Diemen zijn we dus volop bezig met de uitvoering van de RES. Maar hoe verhoudt dit zich tot alle regionale ontwikkelingen? Hierover gaat het RES Uitvoeringsprogramma Noord-Holland Zuid (NHZ) dat door het programmabureau RES is opgesteld. Met deze Informatie van het College willen we tegelijk een stand van zaken van alle ontwikkelingen rond de RES in Diemen. Onderdeel hiervan is ook een nadere prioritering van de windenergie-zoekgebieden.

Ligt aan de informatie een collegebesluit ten grondslag?

Ja, datum: 15 februari 2022

Het gaat om twee collegebesluiten die op dezelfde dag door het college zijn behandeld:

- 1) RES uitvoeringsprogramma Noord Holland Zuid
- 2) Prioritering zoekgebieden voor windenergie

Samenvatting RES Uitvoeringsprogramma NHZ

De gemeenteraad heeft de Regionale Energiestrategie (RES) 1.0 van Noord-Holland Zuid (NHZ) (m.u.v. gemeente Landsmeer) vastgesteld op 17 juni 2021. Daarnaast heeft het college in het collegebesluit RES 1.0 vanuit het bovenlokale belang van de energietransitie de stuurgroep RES NHZ de opdracht gegeven om een RES Uitvoeringsprogramma (Uitvoeringsprogramma) op te stellen, met daarin:

- o regionale samenwerkingsafspraken met betrekking tot:
 - de uitwerking van de zoekgebieden voor zon en wind
 - de uitwerking van de Regionale Structuur Warmte
- o afspraken, kaders en aanpak voor het proces naar de RES 2.0
- o afspraken m.b.t. data en monitoring
- o afspraken over inzet en verdeling van capaciteit en uitvoeringsbudget op NHZ schaal

Daarmee maakt de energieregio NHZ de volgende stap richting de uitwerking van zoekgebieden in concrete projecten en het aanjagen van regionale samenwerking rondom kansrijke warmtebronnen.

In de RES 1.0 hebben we met het in beeld brengen van de zoekgebieden vastgelegd wat we willen bereiken. Met het Uitvoeringsprogramma geven we aan hoe we dit willen bereiken.

Het Uitvoeringsprogramma is tot stand gekomen met overheden, stakeholders, inwoners en volksvertegenwoordigers in gesprek aan 7 zogenoemde 'uitvoeringstafels'. Aan iedere uitvoeringstafel is een onderwerp uit de RES 1.0 behandeld. De uitkomsten van de tafels vormen de input voor het Uitvoeringsprogramma. Ook de n.a.v. de besluitvorming RES 1.0 ingediende moties zijn, waar dat van toepassing is op dit proces, verwerkt in het Uitvoeringsprogramma.

Het Uitvoeringsprogramma loopt van 2021 tot en met 2025. En bevat 3 fasen:

Fase 1: van ambitie naar verankerde zoekgebieden en locaties in samenhang met netinfrastructuur

Fase 2: van zoekgebieden naar vergunde projecten aan te sluiten op netinfrastructuur

Fase 3: van vergunde projecten naar gerealiseerd projecten aangesloten op netinfrastructuur.

Bij de vaststelling van de RES 2.0 (juli 2023) worden de resultaten van het Uitvoeringsprogramma meegenomen.

Beoogd effect

Het Uitvoeringsprogramma geeft inzicht in de wijze waarop de RES 1.0 wordt uitgevoerd, wat nodig is, de planning en welke ondersteuning wij hiervoor krijgen vanuit de RES-programmaorganisatie en de Provincie. Het gaat om de concretisering van zoekgebieden naar vergunde en uiteindelijk gerealiseerde projecten.

De uitvoering van het programma verloopt via de volgende vijf werksporen:

1. Gezamenlijk programmeren van duurzame elektriciteit en warmte in het regionale energiesysteem. Dit is het 'kloppend hart' van het uitvoeringsprogramma. Voor elektriciteit staat centraal hoe we samen met omwonenden en stakeholders per zoekgebied de stap kunnen zetten naar vergunde projecten. Bij warmte staat de samenwerking centraal, in onder meer programmering van bovengemeentelijke warmtebronnen en infrastructuur.
2. Verankeren van de activiteiten in het omgevingsbeleid. De afspraken die in de RES 1.0 zijn gemaakt, krijgen juridische status als deze worden uitgewerkt en vastgesteld in omgevingsrechtelijke instrumenten.
3. Via participatie en communicatie tot gedragen besluiten en uitvoering komen.
4. Kennisdeling, innovatie en aansluiting van de arbeidsmarkt (onder meer door scholing) als belangrijke randvoorwaarden.
5. Monitoring om inzicht te bieden in de voortgang en bereikte resultaten. Het gaat hierbij zowel om monitoring van de cijfermatige voortgang als de procesmatige voortgang van de zoekgebieden.

Daarom dit Uitvoeringsprogramma

- Is het Uitvoeringsprogramma NZH voor Diemen mosterd na de maaltijd aangezien we al volop bezig zijn met de uitvoering van de RES 1.0? Nee. Het is goed dat er in Diemen lokaal wordt gewerkt aan de RES. Maar veel grote vragen rond de grootschalige opwek van duurzame energie kunnen niet op de schaal van Diemen worden opgelost. Het is belangrijk dat we bij onze Diemer zoektocht naar mogelijkheden voor wind en zon de regionale samenhang niet uit het oog verliezen. Het RES Uitvoeringsprogramma NHZ geeft hierbij houvast.
- Vaak blijft onderbelicht dat de RES over meer gaat dan de zoektocht naar mogelijkheden voor wind en zon. Binnen de RES wordt ook gewerkt aan de Regionale Structuur Warmte, waarin het gaat over de samenwerking rond regionale warmtebronnen. Dit thema is voor Diemen van toenemend belang. De gemeenteraad heeft in december 2021 de Transitievisie Warmte vastgesteld. Hiermee wordt ook de vraag waar Diemen in de toekomst alle duurzame warmte vandaan moet halen steeds urgenter. Hier biedt het Uitvoeringsprogramma handvaten voor een goed regionaal proces.
- Het Uitvoeringsprogramma biedt o.a. qua kennis en samenwerkingshandvatten waarmee de RES-zoekgebieden verder kunnen worden geconcretiseerd met als uiteindelijke doel vergunningverlening en realisatie van projecten.
- Daarmee geeft het de gemeente de benodigde kennis, kunde, randvoorwaarden waarop uiteindelijk vergunningaanvragen kunnen worden getoetst.
- Het samen optrekken in participatieprocessen geeft daarnaast aan de inwoners van de (deel-)regio en initiatiefnemers een gelijk speelveld.

Stand van zaken RES in Diemen

Binnen het kader van de RES lopen in Diemen de volgende deelprojecten:

1. Evaluatie RES 1.0-traject
2. Natuurtoets Diemerscheg
3. Onderzoek naar geluid en slagschaduw van windturbines
4. Formuleren van uitgangspunten voor initiatiefnemers
5. Zonneladder
6. OER programma (zon langs snelwegen)
7. Zon op grote daken

Hieronder gaan we puntsgewijs in op alle deelprojecten.

1. Evaluatie RES 1.0-traject

De gemeente heeft in november 2021 opdracht gegeven aan de Natuur- en Milieufederatie Noord-Holland om aan de slag te gaan met een evaluatie van het Diemer proces in aanloop naar de RES 1.0. Hierbij worden ook leerpunten voor het vervolg geformuleerd. De volgende thema's maken onderdeel uit van de evaluatie:

- Communicatie & participatie
- Natuur & landschap
- Gezondheid
- Bestuurlijk traject

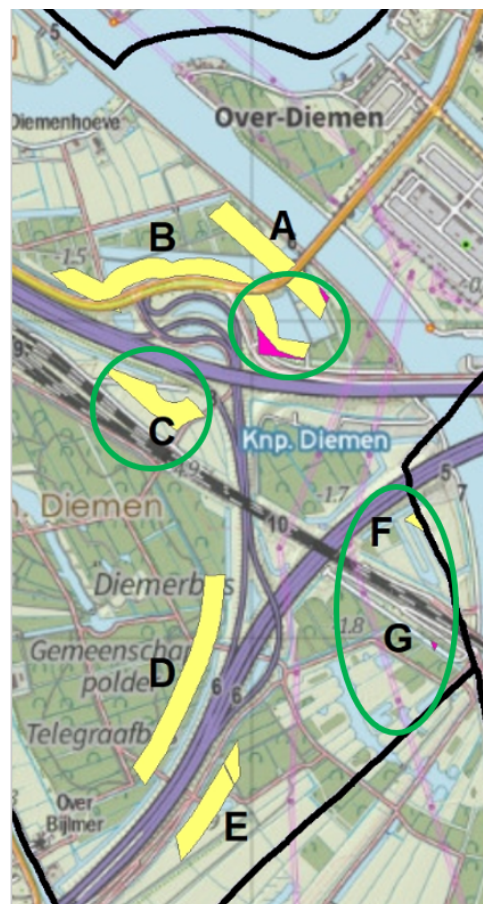
We betrekken alle leden van de gemeenteraad via een online vragenlijst. Via een online vragenlijst halen we ook de ervaringen op bij inwoners en belangrijke externe betrokkenen (zoals verenigingen, natuurorganisaties en de energiecoöperatie).

De resultaten van de evaluatie worden in maart verwacht.

2. Verkenning wetgeving en beleid voor natuur en landschap (Tauw) en prioritering windzoekgebieden

Begin november 2021 hebben we samen met de gemeente Amsterdam opdracht gegeven aan onderzoeksbureau Tauw om een Verkenning wetgeving beleid voor natuur en landschap uit te voeren in de Diemerscheg. Deze verkenning werd begin februari 2022 opgeleverd.

Op grond van conclusies uit deze verkenning en kijkend naar de Omgevingsvisie Diemen 2040 en het Ontwikkelperspectief Diemerscheg, komt het college van B&W tot een nadere prioritering van de zoekgebieden:

en

RES 2.0-zoekgebieden (groen)	
A en B oostelijk deel	RES 2.0- zoekgebied vanwege afstand tot open landschap en ligging tussen infrastructuur.
C	RES 2.0-zoekgebied vanwege afstand tot open landschap, ligging tussen infrastructuur.
F en G	RES 2.0- zoekgebieden vanwege afstand tot open landschap, ligging aan rand Diemberbos en tussen / nabij infrastructuur.
Schrappen:	
A en B westelijk deel	Valt af vanwege nabijheid open landschap en daaraan gekoppelde natuurwaarden.
D	Valt af vanwege ligging centraal in Diemberbos en noodzaak van veel bomenkap.
E	Valt af vanwege nabijheid open landschap en daaraan gekoppelde natuurwaarden.

In de vijf voorgestelde RES 2.0-zoekgebieden is het risico op onherstelbare schade aan landschap en natuur kleiner dan in de overige gebieden. Het vervolgtraject richting RES 2.0 zal zich dan ook richten op deze vijf zoekgebieden. In de bijlage vindt u een toelichting op deze prioritering.

3. Onderzoek naar geluid en slagschaduw van windturbines

Met dit onderzoek wil het college tegemoetkomen aan veelvuldig geuite zorgen van inwoners – omwonenden van de Diemer zoekgebieden in het bijzonder - over de belasting op het gebied van geluid en slagschaduw die mogelijk wordt veroorzaakt door windturbines op bepaalde locaties. Momenteel wordt onderzocht of een Milieueffectrapport (MER) antwoord kan geven op deze vragen. Ook een natuuronderzoek, aanvullend op de verkenning van Tauw (zie punt 2), zal dan in dit MER moeten worden meegenomen.

4. Formuleren van uitgangspunten voor initiatiefnemers

Wat wordt er gevraagd van partijen die in de toekomst mogelijk een windturbine willen bouwen in Diemen? Denk bijvoorbeeld aan uitgangspunten voor participatie met omwonenden en belanghebbenden of beleid voor minimaal 50% lokaal eigenaarschap. In een degelijk proces, o.a. samen met een Diemer klankbordgroep, willen we deze uitgangspunten formuleren en vastleggen. In afwachting van de resultaten van de natuurtoets heeft het college de voorbereidingen voor dit onderzoek uitgesteld.

5. Zonneladder

Bij het vaststellen van de RES 1.0 op 17 juni 2021 heeft de gemeenteraad een motie aangenomen waarin het College wordt verzocht om een zonneladder op te laten stellen. Deze kan als intern kompas dienen voor zonprojecten in de gemeente. Met een zonneladder wil de gemeente ongecontroleerde groei van zonne-energie voorkomen. De Natuur- en Milieufederatie Noord-Holland is in november 2021 opdracht gegeven om hiermee aan de slag te gaan. Het resultaat komt in het tweede kwartaal van 2022 beschikbaar.

6. OER programma

OER staat voor Opwek Energie op Rijksvastgoed. Rijkswaterstaat, Rijksvastgoedbedrijf en de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland werken in opdracht van het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat samen aan dit programma. Het gaat over de zoektocht naar mogelijkheden voor opwek van zonne-energie langs de snelwegen. Sinds kort blijkt dat de gehele A9 – en dus ook het relatief kleine stukje bij Diemen - is opgenomen in het OER programma. Dat is op zich goed nieuws, al zal de komende tijd moeten blijken welke reële kansen er liggen. Diemen heeft in de RES 1.0 de A1 als zoekgebied voor zonne-energie vastgesteld, en niet de A9.

7. Zon op grote daken

Eerst de grote daken volleggen met zonnepanelen! Dat is een logische wens die we van vele kanten hoorden tijdens het proces richting de RES 1.0. Om de ontwikkeling van zon op grote daken aan te jagen hebben we al in de zomer van 2021 een kwartiermaker aangetrokken. Helaas heeft de kwartiermaker nog onvoldoende resultaten opgeleverd. De samenwerking is daarom in december

beëindigd. In overleg met het detacheringsbureau is inmiddels een opvolger aangesteld die dit voortvarend gaat oppakken.

Ter inzage in iBabs

- RES Uitvoeringsprogramma NHZ
- Onderbouwing nadere prioritering windenergie zoekgebieden